

JOHDANTO

Oppiaineet Vantaan suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Vantaan kaupunkitasoiset täsmennykset oppiaineisiin on laadittu kaikille suomenkielisille peruskouluille yhteisiksi. Oppiainetyöskentely tapahtui oppiaineryhmissä, jotka koostuivat luokan- ja aineenopettajista. Kaikilla vantaalaisilla opettajilla on ollut mahdollisuus tutustua oppiaineiden luonnoksiin ja kommentoida niitä.

Kaupunkitasoisen oppiainetyöskentelyn pohjana ovat olleet Opetushallituksen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sekä Vantaan suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelman yleiset osat.

Oppiaineryhmien työskentelyä ovat ohjanneet yhteiset periaatteet, mutta kukin oppiaineryhmä on huomioinut oman aineensa erityispiirteitä.

Oppiainetyöskentelyssä on korostettu tavoitteiden asettelun merkitystä ja tavoitteiden täsmällisyyttä, koska arviointi perustuu asetettuihin tavoitteisiin. Oppiainekohtaisiin opetussuunnitelmiin tavoite- ja sisältökuvaukset on laadittu vuosiluokittain.

Oppiaineissa on kuvattu laaja-alaista osaamista kyseisen oppiaineen näkökulmasta. Vieraiden kielten osalta on kirjattu yhteinen laaja-alaisen osaamisen kuvaus.

Vantaalla on kaupunkitasoisesti laadittu tieto- ja viestintätekniikan taitotasot. Taitotasojen laatimisen pohjana on käytetty valtakunnallisten perusteiden laaja-alaisen osaamisen tavoitteita Tieto- ja viestintäteknologisessa osaamisessa. Lisäksi joissakin oppiaineissa on tarkemmin kuvattu tieto- ja viestintätekniikan sisältöjä.

Kaupunkitasoisen opetussuunnitelman oppiaineosuuksiin siirtyvät suoraan Opetushallituksen perusopetuksen opetussuunnitelman oppiaineosuuksista seuraavat asiat:

- oppiaineen tehtävä
- oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet
- ohjaus, eriyttäminen ja tuki
- oppilaan oppimisen arviointi
- arviointikriteerit 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerit ja päättöarvosanan muodostamisen periaatteet.

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä

Vantaalla laaja-alaisen osaamisen alueista Ajattelu ja oppimaan oppiminen sekä Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen huomioidaan erityisesti esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä.

Ajattelu ja oppimaan oppiminen Vantaan esi- ja alkuopetuksessa

Ajattelu ja oppimaan oppimisen tavoitteena on lapsen tietoisuuden lisääntyminen omasta oppimisprosessista, oppimisen ilon vaaliminen, luottamuksen kehittyminen omaan osaamiseen sekä itsearvioinnin harjoittelu. Tietoisuutta omasta oppimisprosessista kehitetään monipuolisten toiminnallisten työtapojen kautta. Työtavoissa korostuu vertaistyöskentely ja yhteistoiminnallinen oppiminen, leikki sekä oppimisprosessista kertominen. Lasta kannustetaan auttamaan ja tukemaan myös muita oppimisessa. Opettajat rohkaisevat lapsia luottamaan itseensä tarjoamalla myönteisiä oppimiskokemuksia. Itsearvioinnin opettelu aloitetaan esiopetuksessa. Itsearvioinnin avulla halutaan tukea motivaation syntymistä ja se perustuu lapsen ja opettajan väliseen avoimeen vuorovaikutukseen.

Vantaalla toteutetaan esi- ja alkuopetuksen toiminnallista yhteistyömallia. Toiminnallisen yhteistyön voi toteuttaa yhteistoiminnallisena projektina. Projekti voi olla esim. kirja projekti, luontopolku, taidenäyttely, musiikki tms. Lasten oma ideointi projektissa korostuu. Projektissa painotetaan ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja vuorovaikutuksen, ongelmanratkaisutehtävien ja vertaisoppimisen keinoin. Projektissa lapsi saa käyttää luontaista uteliaisuuttaan ja kokeilunhalua sekä kokea oivaltamisen iloa vertaisryhmän kanssa. Projektiin voidaan palata tai sitä voidaan jatkaa seuraavina vuosina koulussa.

Toiminnallinen yhteistyö perustuu esi- ja alkuopettajien yhteiseen suunnitteluun. Suunnittelussa tulee huomioida ohjaamisen pedagoginen tavoitteellisuus. Projektin toteutuksessa huomioidaan oppijoiden ikätason mukaiset itsearvioinnin taidot. Ohjaamisen menetelmien tavoitteena tulee olla lapsen ajattelun kehittyminen ja toimijuuden vahvistaminen. Projektiluontoisuus, johon sisältyy tavoite lopputuloksesta, prosessin suunnittelu, toteutus ja arviointi, vahvistavat oppimista.

Esi- ja alkuopetuksen toiminnallisen yhteistyön yhteistyötapaamisessa arvioidaan yhteistoiminnallisen projektin sujumista: miten ajattelu ja oppimaan oppiminen toteutui yhteisessä projektissa sekä miten lasten osallisuus oli huomioitu.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen Vantaan esi- ja alkuopetuksessa

Esiopetuksen aikana jokainen lapsi tutustuu tieto- ja viestintäteknologisten -laitteiden (tvt) käyttöön. Esiopetuksessa tv-t -laitteiden käytössä painotetaan lasten aktiivista toimintaa, leikkiä ja pelillisyyttä osana mediakasvatusta. Oppimisympäristö tukee tv-t -taitojen kehittymistä. Pedagogiikassa korostuu yhdessä tekeminen ja uusien asioiden kokeilu. Tieto- ja viestintäteknologian käytöllä opetuksessa tuetaan lapsen ja oppilaan aktiivista roolia sekä syvennetään oppimista. Esiopetuksessa olevat lapset ja kasvattajat tutustuvat uuden teknologian käyttöön yhdessä. Eri taitotasoilla olevat tukevat toisiaan oppimisessa.

Vantaalla laaja-alaisen osaamisen alueista Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen huomioidaan erityisesti esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä ja siirtymävaiheessa. Vantaalla esi- ja alkuopetuksessa tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen lähtökohtana on, että jokaiselle vantaalaiselle lapselle tarjotaan yhdenmukainen mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön esi- ja alkuopetuksen aikana. Tieto- ja viestintäteknologian opetuksen tavoitteena on tarjota valmiuksia toimia aktiivisesti tulevaisuuden yhteiskunnassa. Esi- ja alkuopetuksessa digitaalisia laitteita hyödynnetään osana pedagogiikkaa.

Esiopetuksessa noudatetaan varhaiskasvatuksen Tieto- ja viestintäteknologian pedagogisen käytön strategiaa.